

Kehitysvammaisille oma työvoimatoimisto! – konkreettisia toimenpiteitä kehitysvammaisten työllisyyden lisäämiseksi.

Suomessa on noin 30 000 työikäistä kehitysvammaista henkilöä. Kehitysvammaiset nuoret ja aikuiset osallistuvat työelämään monin tavoin. Vain noin 500-600 henkilöä tekee työsuhteista palkkatyötä (<https://www.kehitysvammaliitto.fi/kehitysvammaisuus/tyo/>).

Kehitysvammaisten työllistäminen on aihe, josta keskustellaan enemmän ja joskus vähemmän. Konkreettiset tulokset ovat jääneet vaisuiksi. Ongelma on ja pysyy. Sille on tehtävä jotain.

Olemmeko onnistuneet liittona kehitysvammaisten työllistämiseen liittyvissä asioissa ja työssä, viimeisten vuosikymmenien aikana? Olemmeko saaneet aikaiseksi konkreettisia ehdotuksia, että parannuksia työllisyys- ja päivätoiminta asioihin? Kehitysvammaisten työllistämiseen liittyy tabuja, jäykkyyttä ja se on hankalaa, vaikka esimerkiksi yrityksillä olisi haluja palkata vammaisia.

Aloite:

Keski-Suomen kehitysvammaisten tukipiiri ehdottaa, että Liittokokous päättää ja velvoittaa Tukiliiton liittohallituksen keskittymään tavoitteellisesti ja mitattavasti kehitysvammaisten/vammaisten työllistämiseen ja työhön liittyviin mm. uusiin käytänteisiin ja ajatuksiin. Nappien siirtely pussista toiseen ei enää riitä ruokapalkalla! Haluamme konkretiaa ja tuloksia. Haluamme hyviä ideoita ja käytänteitä. Haluamme realistisen arvokeskustelun kehitysvammaisten palkasta.

Yhteistyökumppaneiksi ehdotamme mm. Kehitysvammaliittoa, ammattiyhdistys -liikettä/liikkeitä, vammaisjärjestöjä, yrityksiä ja erityisesti Me Itse ry:tä. Kumppaneita voi olla toki muitakin. Edelleen ehdotamme perustettavaksi ryhmän, foorumin tms., joka ideoi erilaisia tapoja toteuttaa ja kehittää vammaisten työllistämistä.

Otsake ”Kehitysvammaisille oma työvoimatoimisto!” toimikoon herättäjänä rikkaalle keskustelulle, tarvitsemme ”hulluja” ajatuksia ja konkreettista tuloshakuista toimintaa asian suhteen!

Jyväskylässä 26.2.20120

Keski-Suomen kehitysvammaisten tukipiiri ry:n hallituksen puolesta

Harri Nieminen, Tukipiirin puheenjohtaja

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Tukiliiton liittohallitus on Keski-Suomen kehitysvammaisten Tukipiirin kanssa samaa mieltä asian tärkeydestä. On ensiarvoisen tärkeää, että perinteisestä työtoiminnasta työkykyisten ja -haluisten on mahdollisuus siirtyä palkkatyöhön.

Suomessa on työikäisiä kehitysvammaisia ihmisiä noin 30 000, joista arviomme mukaan koulutettuja, työkykyisiä ja työhön haluavia on 3500. Palkkatyötä tällä hetkellä tekee noin 600 kehitysvammaista ihmistä, joista suurin osa tekee työtä osa-aikaisesti.

YK:n vammaissopimuksen vaatimusten mukaisesti kehitämme kehitysvammaisille ihmisille työllistymisen tukea niin että inkluusio toteutuu. Tämä tarkoittaa, että työllistyminen tapahtuu työkyky ja -halu edellä, ei kehitysvammadiagnoosin perusteella. Työllistymisellä tarkoitetaan työsuhteessa tehtävää työtä tavallisilla työpaikoilla samoilla työehdoilla (esim. TES:n mukainen palkkaus). Toimivia tukimuotoja työllistymiseen

ovat tuetun työn työhönvalmennus ja työtehtävän räätälöinti työnantajan tarpeita ja työntekijän kykyjä vastaavaksi. Tuetun työn työhönvalmennuksen puute kuntien palveluna on työllistymisen suurin este.

Palkkatyöllistymistä hidastaa myös avotyötoiminnan ja toimintakeskuksessa tehtävän alihankintatyön vankka asema ainoana vaihtoehtoina kaikille kehitysvammaisille ihmisille. Toimintakulttuurin muuttuminen ja kuntien vastuulla olevien palveluiden kehittäminen on hidasta, mutta viime vuosina on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kunnat ovat ottaneet käyttöön työ- ja päivätoiminnan kehittämiseksi laadittuja laatukriteereitä, joita olemme tehneet yhteistyössä KVANK:n työn ja päivätoiminnan valiokunnan kanssa. Laatukriteereitä käytetään myös kriteereinä kilpailutettaessa palveluja. Tällä hetkellä hallituksen työkykyohjelmassa yhtenä tavoitteena on luoda yhteneväinen kansallinen toimintamalli työhönvalmennuspalveluille. Tukiliitto on ollut vaikuttamassa siihen, että tuetun työn työhönvalmennus on osa työkykyohjelmaa.

Suurin osa kehitysvammaista ihmistä tarvitsee työllistymisen sijaan työ- ja päivätoimintapalvelua jatkossakin. Työ- ja päivätoimintapalvelua pitää sisällöltään kehittää osallisuutta tukevaksi, koska tavoittelemme YK:n vammaissopimuksen mukaisesti inklusiota ja täysivaltaista kansalaisuutta. Osallisuutta tukeva toiminta tukee ihmisiä toimimaan yhteisöissä, joissa erilaiset samoista asioista kiinnostuneet ihmiset tekevät asioita yhdessä. Osallisuutta tukeva toiminta auttaa ihmistä elämään omannäköistä elämää. Osallisuutta tukevan toiminnan tulee myös tukea palkkatyöhön pääsyssä. Myös osaaikaisesti palkkatyötä tekevillä pitää olla mahdollisuus käyttää osallisuutta tukevaa palvelua.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on tehnyt vuosia pitkäjänteistä ja määrätietoista työtä edellä mainittujen epäkohtien korjaamiseksi. Tukiliitto neuvoo ja kouluttaa palkkatyöllistymisen tukikeinoista ja KVANK:n laatukriteereistä kuntien vammaispalveluiden ja toimintakeskusten työntekijöitä sekä asiakkaita. Tukiliitto vaikuttaa työ- ja päivätoimintaa sekä tuetun työn työhönvalmennusta koskevaan parhaillaan uudistettavaan lainsäädäntöön. Tukiliitto on tekemässä kartoitusta ja kampanjaa STTK:n kanssa osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi.

Viemme asioita eteenpäin myös yhteistyössä mm. Kuntaliiton, työnantajajärjestöjen, Vammaisfoorumin työllisyysryhmän, Vates-säätiön, Kehitysvammaliiton, KVANK:n työn ja päivätoiminnan valiokunnan sekä Me Itse ry:n kanssa.

Esitys liittokokoukselle: Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.